

**Totivs Ivris Canonici Compendivm, Siue, Brevis Svmma In
Qvinque Libros Decretalivm Sacri Concilii Tridentini
Decretis Accommodata**

In Qva Ivris Canonici Primæ Institutviones, seu Elementa ita traduntur, vt plurima breuiter ac decisiuè explicentur, & Canonum, Glossarum, ac Doctorum receptorum auctoritate communiantur ...

Continens Librum Quartum & Quintum Decretalium

Axel, Johannes Honorius van
Coloniae Agrippinae, 1656

Titulus XI. De infantibus & languidis expositis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61572)

Titulus XI.

De infantibus & languidis expositis.

SUMMARIÆ.

- 1 EXpositorum defensio est mixti fori.
- 2 Infans vel languidus cujuscunque ætatis si exponatur, vel alicui eorum alimenta negentur à patre, patrono, domino, filiusfamilias liberatur à patria potestate, libertas excipitur in ingenuitatem, & servus in libertatem.
- 3 Qui expositos recolligunt, nihil juris in eorum personis acquirunt, & sumptus alimentorum non competunt.
- 4 A qua regula excipitur unus casus.
- 5 Si infans aut languidus expositi fuerunt, patre, patrono aut domino invitis vel ignorantibus, tunc possunt illos repetere restitutis expensis.
- 6 Quid si partus ascriptus, aut ascriptitius exponatur.
- 7 Monachus expulsus & redire volens, non admissus, aut fugitivus vel ejectus, quem abbas requirere neglexit, si in seculo manens aliquid acquirat & moriatur, monasterium ab ipsorum bonis manet segregatum, & succedit in eis episcopus.

NEGARE videtur non tantum is, qui partum præfocat, sed & is qui abjicit, & qui alimoniam denegant, & is qui publicis locis misericordiæ causa exponit, quam ipse non habet, l. necare ff. de lib. agn. l. 2. C. hoc tit. l. nec filium & ibi gloss. & DD. C. de patr. potest. defensioque expositorum est mixti & fori pertinens ad Iudices ecclesiasticos & seculares, l. 3. in fine C. hoc tit. & ibi Bald. in fine notat. & DD. communiter, quan-

do infans vel languidus & cujuscunque ætatis exponatur, vel alicui eorum alimenta negantur à patre, patrono, vel domino, vel illis ratum habentibus ab alio, filiusfamilias liberatur à patria potestate, libertus eripitur in ingenuitatem, & servus in libertatem, quia pereuntes contempserunt: illi qui expositos & recolligunt, nihil juris in eorum personis acquirunt, c. unico hoc tit. l. 2. & 3. C. eod. tit. c. fin. & ibi gloss. 1. & Can. 87. distinct. & sumptus alimentorum præstitorum non repetunt, quia præstiterunt causa pietatis, l. cum is §. penult. ff. de cond. indeb. Pan. in c. unic. num. 3. hoc tit. & ibi Can. ac unico casu & pater qui filiam exposuit, tenetur ad alimenta pro dispendio burfali & non pro labore personæ, quando impedit vel renititur nuptiis jam factæ ad ultæ cum nutritore ejusque filio contrahendis, quas dicitur eo ipso impedire, quod non dat dotem, cum nutritoris filius non vult eam sine dote, l. patrem & ibi Bald. C. de nupt. Si in capitali causa servum suum reum crimine factum quis non defendat, non videtur eum pro derelicto habere, & ideo si absolutus sit, non fit liber, sed manet domini, l. sciendum ff. de public. jud. Quando expositi fuerint patre, patrono, aut domino invitis & vel ignorantibus nullum fit eis præjudicium, quominus illos possunt repetere, proposita contestationis epistola intra decem dies, c. fin. 87. distinct. & perpetuo nulla facta proclamatione restitutis expensis, si quæ in alendis eis, vel forte ad discendum officium juste consumptæ fuerint, nisi à fure vendicaverint, l. 1. C. hoc tit. gloss. in c. unico in verb. liberatus hoc tit. & ibi Can. Idem obtinet in partu ascriptitiæ, & si ve ascriptitio exposito, l. 1. C. hoc tit. ac in monacho quem Abbas & Capitulum communiter & expulerunt,

runt, vel redire volentem salva ordinis disciplina non admiserunt, ac forsan in fugitivo vel ejecto, quem Abbas sollicitè annuatim requirere & recolligere neglexit, juxta c. fin. de reg & transf. ad relig. & si ille in sæculo manens aliqua acquirat & moriatur: quia monasterium ab ipsius bonis remanet segregatum ob denegata alimenta, & in eis succedit Episcopus. Innoc. in c. cum olim el. 2. num. 3. de privileg. & c. gloss. pen. in c. unico h. t. & ibi Pan. & latè add. ad Pan. & Can. communiter.

Titulus XII.

De homicidio voluntario vel casuali.

SUMMARI.

- 1 HOMICIDIUM voluntarium est, quod animo & intentione occidendi hominem perpetratur per insidias, vel per industriam.
- 2 Committitur lingua vel autoritate aut consensu, vel corporalipresentia prestitis, nec non consilio aut mandato.
- 3 Item praecepto, actu & defensione, & ratihabitione homicidij nomine meo facti.
- 4 In quocunque istorum casuum, quis committit homicidium in figura judicij sive extra judicium, & intervenit actus proximus, & propter ipsum homo fuit mutilatus aut occisus, incurrit irregularitatem.
- 5 Quando vero homicidium praeceperit culpa levissima, & actus fuit valde remotus, non contrahitur irregularitas.
- 6 Ex homicidio & membri detruncatione tantum incurritur irregularitas, & non ex quacunque alia poena sanguinis, membrum quodnam appellatur.
Summa in Decretal.

- 7 Irregularitatis effectus est inhabilitas ad officium & beneficium ecclesiasticum.
- 8 Clericus homicida repellitur à lectionibus legendis, & responsoriis in choro separatim cantandis.
- 9 Intruditur in districtum claustrum monachorum vel canonicorum regularium.
- 10 Collatio ipsi facta, est ipso jure nulla.
- 11 Non privatatur obtentis, nisi duobus casibus.
- 12 Furiosus infans dormiens aliquem mutilans vel occidens, non incurrit irregularitatem.
- 13 Clericus habens jurisdictionem in loco criminalem, sive ratione beneficij, sive patrimonij pro maleficio in districtu suo commisso potest balivo suo, aut alij cuicunque delegare absque incurso irregularitatis, ut veritate inquisita justitia debitum exequatur.
- 14 Clerici & sacerdotes in justo bello possunt hortari alios ad pugnam contra hostes absque metu incursum irregularitatis.
- 15 Papa potest dare licentiam clericis pugnandis in bello justo.
- 16 Advocati & procuratores in causis capitalibus pro reo ad defensionem citra incursum alijus irregularitatis possunt intervenire.
- 17 Clerici de laicis sive malefactoribus coram judice seculari possunt querelas deponere petendo emendam sibi fieri de criminibus, ex quibus debetur supplicium mortis, aut membri detruncationis, sine metu incursum irregularitatis protestando expresse, quod ad poenam sanguinis non intentendant.
- 18 De malefactoribus sibi conjunctorum etiam eorum, qui veniunt numero suorum clerici querelam exponentes, etiam protestatione praemissa incurrunt irregularitatem.
- 19 ASSASSINATUS crimen ex mixti fori.
- 20 Committitur quando quisquam pecunia data

S vel